
FOBID

---

netherlands

---

library

---

forum

Postbus 16146

2500 BC Den Haag

t +31 (0)70 30 90 115

e info@fobid.nl

Bibliotheek en privacy

Handreiking voor het omgaan met
persoonsgegevens van gebruikers

Inhoud

- 1 Inleiding 5**
  - 2 Wet bescherming persoonsgegevens 6**
    - 2.1 Doel en reikwijdte **6**
    - 2.2 Begrippen **6**
    - 2.3 Verantwoordelijkheid voor de naleving **6**
    - 2.4 College Bescherming Persoonsgegevens **7**
  - 3 Omgaan met persoonsgegevens in de bibliotheek 8**
    - 3.1 Grondslagen voor de verwerking **8**
    - 3.2 Doel van de verwerking **8**
    - 3.3 Bewaren van gegevens **9**
    - 3.4 Toestemming van de betrokkene en recht van verzet **9**
    - 3.5 Meldplicht en vrijstelling **9**
    - 3.6 Transparantie en informatieplicht **11**
  - 4 Bijzondere situaties 12**
    - 4.1 Leenhistorie en profielgegevens **12**
    - 4.2 Internetgebruik **13**
    - 4.3 Cameratoezicht **13**
    - 4.4 Zwarte lijst **14**
    - 4.4 Privacy aan de balie **15**
  - 5 Als de politie persoonsgegevens vordert 16**
    - 5.1 Voorwaarden voor het verstrekken **16**
    - 5.2 Wettelijke bevoegdheden vorderen gegevens **16**
    - 5.3 Inbeslagneming en doorzoeking **18**
    - 5.4 Vrijwillige verstrekking **18**
- Bijlagen**
- I Tien geboden van FOBID **19**
  - II Bevoegdheden vorderen gegevens Wetboek van Strafvordering **21**

1 Inleiding

De belangstelling voor privacy in de bibliotheek is de afgelopen jaren sterk toegenomen. Verruiming van de bevoegdheden van politie en justitie om persoonsgegevens te kunnen vorderen van bibliotheekgebruikers is daar een belangrijke oorzaak van. Daarnaast wordt de dienstverlening van de bibliotheek steeds verder geautomatiseerd. Dit brengt nieuwe mogelijkheden, maar ook risico's met zich mee.

Bibliotheken realiseren zich dat het belangrijk is om gebruikers een zo groot mogelijke privacybescherming te bieden als binnen de grenzen van het recht mogelijk is. De eerbiediging van de privacy van de bibliotheekgebruiker is direct verweven met de rol van de bibliotheek in de samenleving: een onafhankelijke en veilige plaats waar iedereen zich ongehinderd toegang kan verschaffen tot de wereld van kennis, informatie, verbeelding en cultuur. De uitoefening van deze maatschappelijke functie is van oudsher gekoppeld aan de fundamentele waarden van de democratische rechtsstaat zoals het (grond)recht op vrijheid van informatievergaring zonder inmenging van overheidswege.

In deze notitie is op een rij gezet met welke rechten en plichten de bibliotheek en haar gebruikers rekening moeten houden. De Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) geeft hiervoor het algemene toetsingskader. Centraal staan twee vragen:

- wat mag de bibliotheek wel en wat mag ze niet met persoonsgegevens van haar gebruikers?
- hoe kan de bibliotheek omgaan met vragen van politie en justitie?

Deze handreiking biedt u enkele aanknopingspunten voor de praktijk.¹

De handreiking is op verzoek van de FOBID Juridische Commissie opgesteld door mr. Evert Slot, stafmedewerker juridische zaken bij de Vereniging Openbare Bibliotheken. Voor vragen en opmerkingen over deze handreiking kunt u mailen met slot@debibliotheken.nl.

De eerste versie van deze handreiking verscheen in april 2006. In juni is een geactualiseerde versie uitgebracht met een herziening van de 'Tien Geboden'. Deze herziening heeft plaats gevonden op grond van een toetsing van deze aanwijzingen door het College Bescherming Persoonsgegevens.

---

¹ In deze handleiding wordt niet ingegaan op privacy-aspecten in de relatie werkgever-werknemer.

2 Wet bescherming persoonsgegevens

Het begrip privacy heeft betrekking op verschillende aspecten van de persoonlijke levenssfeer. Er wordt onderscheid gemaakt tussen ruimtelijke, relationele en informatiele privacy. De verwerking van persoonsgegevens valt onder de informatiele privacy en is geregeld in de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). De Wbp stelt regels voor het verzamelen en het verdere gebruik van persoonsgegevens door bedrijven en instellingen ter bescherming van de privacy van degene die deze gegevens betreffen. Uitgangspunt is de eis dat dit in overeenstemming met de wet en op een behoorlijke en zorgvuldige wijze gebeurt.

2.1 Doel en reikwijdte

De Wbp is een uitwerking van het in de Grondwet en in internationale mensenrechtenverdragen vastgelegde recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met het vastleggen en verstrekken van persoonsgegevens. Het recht op privacy is geen absoluut recht. Onder bepaalde omstandigheden zal de privacy niet volledig gehandhaafd kunnen worden. De Wbp biedt het algemeen wettelijk kader voor gerechtvaardigde inbreuken bij de verwerking van persoonsgegevens. Het doel van de Wbp is om burgers in staat te stellen om te weten welke gegevens over hen worden verwerkt en voor welk doel. En hen bovendien de mogelijkheid te bieden daartegen desgewenst bezwaar aan te tekenen.

2.2 Begrippen

De Wbp heeft betrekking op de verwerking van persoonsgegevens die in een *bestand* zijn opgenomen. De toegepaste techniek is niet van belang. Het kan gaan om zowel geautomatiseerde als niet geautomatiseerde verwerking.

Onder *verwerking van persoonsgegevens* valt ongeveer alles wat met gegevens kunnen worden gedaan: verzamelen, vastleggen, ordenen, bewaren, bijwerken, wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, doorzenden, verspreiden, samenbrengen, met elkaar in verband brengen, afschermen, uitwissen of vernietigen.

Persoonsgegevens zijn gegevens waarmee de identiteit van een persoon redelijkerwijs, zonder al te veel kosten en moeite, kan worden vastgesteld. Dit geldt voor direct identificerende gegevens zoals naam, adres, woonplaats en geboortedatum, maar ook voor indirect identificerende gegevens dat wil zeggen gegevens die met weinig inspanning door koppeling met andere gegevens tot een persoon kunnen worden herleid. Zo zijn de uitleengegevens in combinatie met het lidmaatschapsnummer en de loggegevens van het internetgebruik in combinatie met een username of IP-adres in de bibliotheek te herleiden tot een bepaalde gebruiker.

Verwerking van *bijzondere persoonsgegevens* is verboden. Bijzondere persoonsgegevens zijn gegevens over iemands godsdienst of levensovertuiging, ras, politieke gezindheid, gezondheid, seksuele leven en voorts onder andere het lidmaatschap van een vakvereniging en strafrechtelijke persoonsgegevens.

2.3 Verantwoordelijkheid voor de naleving

Degene die het doel en de middelen van de gegevensverwerking vaststelt is op grond van de wet verantwoordelijk voor het voeren van een goed privacybeleid. Hij moet er op toezien dat er goed met de gegevens wordt omgegaan, dat de gegevens ook goed worden beheerd en beveiligd en dat er geen onbevoegden inzage kunnen krijgen.

Als de bibliotheek de gegevensverwerking uitbesteed aan een derde blijft de bibliotheek verantwoordelijk. Maar ook deze derde heeft volgens de wet bepaalde verantwoordelijkheden zoals de verplichting om de gegevens goed te beheren en te beveiligen. De uitbesteding van de gegevensverwerking moet volgens de wet worden geregeld in een overeenkomst.

De bibliotheek is aansprakelijk voor de gevolgen van het niet naleven van de wettelijke bepalingen en handelingen die in strijd zijn met de voorschriften van de Wbp. Een gebruiker kan de bibliotheek aansprakelijk stellen als hij bijvoorbeeld meent dat de op hem betrekking hebbende gegevens ten onrechte of zonder zijn toestemming zijn verwerkt of doorgegeven aan derden.

2.4 College Bescherming Persoonsgegevens

Het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP) is belast met het houden van toezicht op de verwerking van persoonsgegevens. In dat verband kan het CBP ambtshalve of op verzoek van een belanghebbende een onderzoek in stellen. De bevindingen van het College dienen voordat ze gepubliceerd worden eerst te worden voorgelegd aan de organisatie die is onderzocht. Naast eventuele negatieve publiciteit ingeval een klacht gegrond wordt verklaard, kan het CBP bij wijze van sanctie een bestuurlijke boete van maximaal € 4.500,- opleggen indien niet wordt voldaan aan de meldingsplicht (zie 3.5). Ook heeft het College de mogelijkheid om via bestuursdwang een verantwoordelijke te dwingen om de verwerking van persoonsgegevens in overeenstemming te brengen met de wet.

3 Omgaan met persoonsgegevens in de bibliotheek

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op een goede naleving van de Wet bescherming persoonsgegevens in bibliotheken. Het is in dit verband aan te bevelen om voor uw bibliotheek een privacybeleid op te stellen en vorm te geven in een privacyprocedure. Een dergelijk procedure regelt de wijze waarop persoonsgegevens worden verwerkt die betrekking hebben op gebruikers, wie er toegang hebben tot de gegevens en hoe wordt omgegaan met vragen van de politie. Als deze procedure vervolgens wordt bekendgemaakt aan medewerkers en gebruikers is voor iedereen duidelijk wat er wel en niet mag met persoonsgegevens. Voorts is het gewenst om iemand van het hoger managementniveau aan te stellen als privacycoördinator die verantwoordelijk is voor het privacybeleid van de bibliotheek.

3.1 Grondslagen voor de verwerking

Om inzicht te krijgen in de vraag of de bibliotheek handelt in overeenstemming met de wettelijke regels is van belang om te inventariseren welke bestanden met persoonsgegevens zoal worden bijgehouden en om welke reden. De Wbp bepaalt dat persoonsgegevens onder andere mogen worden verwerkt:

- wanneer een gebruiker ondubbelzinnige toestemming heeft gegeven
- wanneer de gegevens nodig zijn voor de totstandkoming en uitvoering van een overeenkomst
- wanneer de gegevens nodig zijn voor een gerechtvaardigd belang van de bibliotheek.

In de bibliotheek zullen in de meeste gevallen gegevens van gebruikers nodig zijn in het kader van lidmaatschap en uitleenadministratie (leenovereenkomst). Het gerechtvaardigd belang van de bibliotheek om gegevens van gebruikers te verwerken kan onder meer gelegen zijn in marktonderzoek en marketing, beveiliging en de doelmatige inrichting van administratie en beheer van de bibliotheek. Ondubbelzinnige toestemming is nodig indien er geen sprake is van de totstandkoming of uitvoering van een overeenkomst en de bibliotheek ook geen gerechtvaardigd belang heeft. Deze verwerkingsgrond is een oplossing voor bijzondere gevallen en komt in de bibliotheek in de regel niet voor.

Als de gegevensverwerking nodig is voor een gerechtvaardigd belang geldt altijd de voorwaarde dat deze gegevensverwerking moet worden getoetst aan beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit. De bibliotheek moet in dit geval een belangenafweging maken en aantonen dat de gekozen oplossing een redelijke oplossing is en dat voor een bepaald doel niet kan worden volstaan met geanonimiseerde gegevens.

3.2 Doel van de verwerking

De Wbp stelt de eis dat de bibliotheek vooraf zo concreet mogelijk aangeeft waarvoor gegevens van gebruikers worden gebruikt. Artikel 7 Wbp bepaalt dat persoonsgegevens alleen mogen worden gebruikt als daar een uitdrukkelijk omschreven, welbepaald en gerechtvaardigd doel voor is.

Eenmaal verzamelde gegevens mag de bibliotheek enkel en alleen gebruiken voor het doel waarvoor ze de gegevens verzameld heeft. Gegevens die met een speciaal doel zijn verzameld mogen niet voor een ander doel gebruikt worden. De doelomschrijving mag ook niet te vaag zijn omdat het ruimte geeft aan een brede interpretatie van het doel en dat is niet de bedoeling. Ander gebruik van de persoonsgegevens is niet helemaal uitgesloten. Dit gebruik moet dan wel verenigbaar zijn met het oorspronkelijk omschreven doel. Bij de beoordeling of van verenigbaar gebruik sprake is geeft de wet een aantal wegingsfactoren, zoals verwantschap tussen het beoogde doel en het oogmerk waarvoor de gegevens zijn verkregen, de aard van de gegevens en het verwachtingspatroon van de betrokkene bij de wijze waarop de gegevens zijn verkregen. Tenslotte moet ook worden voorzien in passende waarborgen.

Het doel van het verzamelen van persoonsgegevens in de bibliotheek is het kunnen uitleenen van media aan ingeschreven gebruikers, het kunnen innen van contributies en andere vorderingen, het kunnen afleveren van media en andere diensten bij gebruikers, het kunnen communiceren met gebruikers over activiteiten, producten en diensten van de bibliotheek en het kunnen uitvoeren van statistische analyses over het gebruik van de diensten van de bibliotheek. Het verwerken van beschikbare persoonsgegevens is niet toegestaan indien deze verwerking buiten het gestelde doel ligt.

3.3 Bewaren van gegevens

Het doel waarvoor de gegevens worden verzameld en verwerkt bepaalt hoelang de gegevens kunnen worden bewaard. De duur van de bewaartermijnen kan dus verschillen. Als de bibliotheek gebruik maakt van de vrijstelling van de meldingsplicht (zie 3.5.) dan is de bewaartermijn bepaald.

Uitleengegevens worden in de bibliotheek in beginsel slechts bewaard voor de duur van de uitlening. Alleen in verband met activiteiten van intern beheer, kan het nodig zijn koppelingen tussen persoonsgegevens en leenhandelingen niet meteen te verwijderen. Deze transactiegegevens mogen echter nooit langer worden bewaard dan strikt noodzakelijk is voor het doel van de gegevensverzameling.

3.4 Toestemming van de betrokkene en recht van verzet

Voorafgaande toestemming van de betrokkene is in beginsel niet nodig als de verwerking van persoonsgegevens noodzakelijk is voor de uitvoering van een overeenkomst of het gerechtvaardigd belang van de bibliotheek in verband met haar reguliere bedrijfsactiviteiten, waaronder marktonderzoek, bepaalde vormen van direct marketing en beveiliging. De gebruiker heeft wel het recht om in verband met zijn 'bijzondere persoonlijke omstandigheden' bezwaar te maken tegen het verwerken van zijn gegevens. Dit is een zogenaamd beperkt recht van verzet: de bibliotheek zal een nieuwe afweging moeten maken of ze in dit individuele geval gehoor moet geven aan dit bezwaar.

De gebruiker heeft een 'absoluut recht van verzet' in geval van direct marketing doeleinden. Aan dit recht van verzet moet altijd gehoor worden gegeven en de verwerking moet onmiddellijk worden beëindigd.

3.5 Meldplicht en vrijstelling

Bedrijven en instellingen zijn in het algemeen verplicht de gegevensverwerking te melden bij het College Bescherming Persoonsgegevens. Dit kan elektronisch via een meldingsformulier of via een speciaal meldingsprogramma dat beschikbaar is op de internetsite van het College, www.cbpweb.nl.

Een groot aantal verwerkingen is vrijgesteld van de meldingsplicht. Welke verwerkingen zijn vrijgesteld is geregeld in een Vrijstellingsbesluit bij de Wbp. In het Vrijstellingsbesluit worden een aantal categorieën verwerkingen genoemd waarvoor een vrijstelling wordt verleend, mits wordt voldaan aan bijzondere eisen voor gebruik en bewaartermijnen. Vrijgesteld zijn bijvoorbeeld verwerkingen ten aanzien van leveranciers en afnemers, waar onder ook de verwerkingen in de relatie tussen bibliotheek en zijn gebruikers vallen.

Indien de bibliotheek de persoonsgegevens deelt met andere zelfstandige bibliotheekorganisaties is er een meldingsplicht. Bijvoorbeeld in geval er sprake is van een samenwerkingsverband van bibliotheken die samen gebruik maken van een geïntegreerd gebruikersbestand. Ook wanneer de doeleinden voor de gegevensverwerking of de bewaartermijnen verder gaan dan de specifieke vrijstelling van art. 13 van het Vrijstellingsbesluit (zie onderstaand kader) is melding verplicht, zoals in het geval van het bewaren van leenhistorie en profielgegevens (zie verder 4.1).

Op de website van het CBP is een Handreiking Vrijstellingsbesluit beschikbaar die behulpzaam kan zijn om te bepalen of er een vrijstelling of meldingsplicht van toepassing is. In geval van twijfel doet men er het beste aan om de verwerking gewoon te melden. Aan een melding zijn geen kosten verbonden.

Artikel 13. Vrijstellingsbesluit

Artikel 27 van de wet is niet van toepassing op verwerkingen, anders dan bedoeld in de artikelen 3 tot en met 12, betreffende afnemers of leveranciers van de verantwoordelijke of personen die tot hem in een soortgelijke relatie staan, voor zover deze verwerkingen voldoen aan de in dit artikel vermelde eisen.

- 1 De verwerking geschiedt slechts voor:
  - a het doen van leveringen en bestellingen of het verlenen van diensten;
  - b het berekenen en vastleggen van inkomsten en uitgaven en het doen van betalingen;
  - c het innen van vorderingen, waaronder begrepen het in handen van derden stellen van die vorderingen alsmede andere activiteiten van intern beheer;
  - d het verzorgen van het transport van te leveren goederen en diensten naar de betrokkenen;
  - e het onderhouden van contacten door de verantwoordelijke met de afnemers of leveranciers;
  - f het behandelen van geschillen en het doen uitoefenen van accountantscontrole;
  - g het verlenen van medewerking aan de heffing of invordering van gemeentelijke, provinciale en waterschapsbelastingen;
  - h de uitvoering of de toepassing van een andere wet.
- 2 Geen andere persoonsgegevens worden verwerkt dan:
  - a naam, voornamen, voorletters, titulatuur, geslacht, geboortedatum, adres, postcode, woonplaats, telefoonnummer en soortgelijke voor communicatie benodigde gegevens, alsmede bank- en girorekeningnummer van de betrokkene;
  - b een administratienummer dat geen andere informatie bevat dan bedoeld onder a;
  - c gegevens met het oog op het doen van leveringen en bestellingen of het verlenen van diensten;
  - d gegevens met het oog op het berekenen en vastleggen van inkomsten en uitgaven, het doen van betalingen en het innen van vorderingen;
  - e gegevens voor het onderhouden van contacten met de afnemers of leveranciers;
  - f gegevens betreffende iemands gezondheid als bedoeld in artikel 16 van de wet met het oog op het uitvoeren van een dienstverleningsovereenkomst;
  - g andere dan de onder a tot en met e bedoelde gegevens waarvan de verwerking is vereist ingevolge of noodzakelijk is met het oog op de toepassing van een andere wet.
- 3 De persoonsgegevens worden slechts verstrekt aan:
  - a degenen, waaronder begrepen derden, die belast zijn met of leiding geven aan de in het tweede lid bedoelde activiteiten of die daarbij noodzakelijk zijn betrokken;
  - b anderen, in de gevallen bedoeld in artikel 8, onder a, c en d, of artikel 9, derde lid, van de wet;
  - c anderen, in de gevallen bedoeld in artikel 8, onder e en f, van de wet, voor zover het slechts gegevens betreft als bedoeld in het derde lid, onder a, en nadat het voornemen daartoe aan de betrokkene of diens wettelijk vertegenwoordiger is medegedeeld en deze gedurende een redelijke termijn in de gelegenheid is geweest het recht als bedoeld in artikel 40 of 41 van de wet uit te oefenen.
- 4 De persoonsgegevens worden verwijderd uiterlijk twee jaren nadat de desbetreffende transactie is afgehandeld, tenzij de persoonsgegevens noodzakelijk zijn ter voldoening aan een wettelijke bewaarplicht.

3.6 Transparantie en informatieplicht

Aan de gebruiker moet bekend zijn wat er met zijn persoonsgegevens gebeurt. Dit is het transparantiebeginsel. De bibliotheek moet de gebruiker informeren over de doelen waarvoor de persoonsgegevens worden vastgelegd. Ook moet de gebruiker duidelijk zijn wie verantwoordelijk is voor de verwerking van de gegevens.

In de bibliotheek kan dit het beste gebeuren door een privacy statement op te nemen in het uitleenreglement en op de website.

Model privacystatement

De Bibliotheek X is verantwoordelijk voor de bescherming van de persoonsgegevens van haar leners, volgens de regels en voorwaarden zoals gesteld in Wet bescherming persoonsgegevens.

De Bibliotheek X legt persoonsgegevens vast ten behoeve van de leenadministratie, de aflevering van producten en diensten en de communicatie met gebruikers over activiteiten, producten en diensten van de bibliotheek.

Leners hebben het recht de over hen opgenomen gegevens in te zien, te (laten) verbeteren, aan te vullen of te verwijderen.

De Bibliotheek X zal deze persoonsgegevens niet gebruiken voor doeleinden die hiermee niet te verenigen zijn en deze gegevens niet afstaan aan derden. Daarop kan een uitzondering worden gemaakt op grond van wettelijke bevoegdheden van politie en justitie tot het vorderen van identificerende en/of gebruiksgegevens in het kader van de voorkoming, opsporing en vervolging van strafbare feiten.

Wanneer gegevens voor direct marketing en/of het vastleggen van de leenhistorie worden gebruikt is de bibliotheek verplicht om de gebruiker te wijzen op het recht van verzet. Het valt te overwegen hiervoor standaardformuleringen op te nemen op aanmeldingsformulieren. De gebruiker heeft het recht inzage te vragen in zijn gegevens. Als hij daar om vraagt moet de bibliotheek hem binnen vier weken meedelen welke gegevens er worden verwerkt, wat het doel is van de verwerking, wie de ontvangers zijn, en wat de aard en herkomst van de gegevens zijn. Gebruikers hebben het recht op verbetering, aanvulling, verwijdering of afscherming van hun gegevens. Aanpassingen behoren direct te worden doorgevoerd.

4 Bijzondere situaties

4.1 Leenhistorie en profielgegevens

Binnen de branche is het regel dat na terugbezorging van geleende materialen de koppeling tussen lenersgegevens en geleende materialen meteen wordt verbroken, zie bijvoorbeeld het 'Statuut voor de openbare bibliotheek' (1990). Vanwege bewijsdoeleinden worden transactiegegevens in de praktijk vaak wat langer bewaard zodat kan worden vastgesteld wie de laatste lener van een bepaald materiaal is geweest, zodat eventuele beschadigingen nog kunnen worden verhaald.

Bibliotheken gebruiken thans de huidige geavanceerde mogelijkheden van hun automatiserings-systemen in toenemende mate om leengedrag en wensen van gebruikers in kaart te brengen ten behoeve van marktstrategie en de ontwikkeling en verbetering van producten en diensten. Daarbij is van belang om deze gegevensverwerking steeds te toetsen aan de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit. Dat betekent dat moet kunnen worden aangetoond dat verwerking van deze persoonsgegevens noodzakelijk is voor een bepaald doel en dat hiervoor niet kan worden volstaan met verwerking op basis van geanonimiseerde gegevens.

Voor managementrapportages en gebruiksstatistieken is het niet noodzakelijk om dat op persoonsniveau te doen. Als de bibliotheek inzicht wil krijgen in het leengedrag van haar gebruikers om de collectievorming of de bibliotheekinrichting daarop af te stemmen is het doorgaans ook niet nodig om de gebruiker te kunnen identificeren. De Wbp is niet van toepassing op analyse en verwerking van geanonimiseerde gebruikersprofielen.

Indien de gebruikersprofielen te herleiden zijn tot bepaalde personen, zoals bij bepaalde vormen van leenadviesing op basis van leenhistorie, is melding bij het CBP verplicht (zie 3.5). Melding is ook verplicht indien de bibliotheek gebruikers de mogelijkheid biedt om zelf kennis te nemen van de eigen leenhistorie, al dan niet 'verrijkt' met andere gegevens die het bibliotheeksysteem registreert. Wanneer persoonsgegevens voor deze 'direct marketing' doeleinden worden gebruikt moet de gebruiker worden geïnformeerd over de mogelijkheid om het gebruik van zijn persoonsgegevens voor dit doel te blokkeren: zijn recht van verzet.

Voorbeeld om gebruikers te informeren dat profielgegevens worden vastgelegd

De Bibliotheek X houdt een bestand bij met profielgegevens van gebruikers aan de hand van de materialen die zij hebben geleend. Het doel van deze registratie is om producten en diensten van de bibliotheek te verbeteren en uit te breiden en individuele gebruikers zo goed mogelijk te adviseren en aan hun specifieke voorkeuren en interesses tegemoet te komen. Binnen de Bibliotheek X heeft een beperkt aantal mensen toegang tot de profielgegevens. Deze speciaal aangewezen medewerkers zijn daarbij gebonden aan strikte geheimhouding. Anderen dan deze medewerkers hebben geen inzage in de informatie en in geen geval zullen deze gegevens aan derden worden doorgegeven. Daarop kan een uitzondering worden gemaakt op grond van wettelijke bevoegdheden van politie en justitie tot het vorderen van identificerende en gebruiksgegevens in het kader van de voorkoming, opsporing en vervolging van strafbare feiten.

Als u niet in dit bestand met profielgegevens wenst te worden opgenomen kunt u dit aangeven bij de Bibliotheek X.

Van het bibliotheeksysteem worden regelmatig back-ups gemaakt om in geval van nood terug te kunnen keren naar een werkend systeem. De bibliotheek moet zich er van bewust zijn dat onzorgvuldig of onbevoegd gebruik van de back-ups kan leiden tot inbreuken op de privacy van gebruikers. Back-ups moeten derhalve op een veilige plaats worden bewaard en oude versies moeten tijdig worden vernietigd.

4.2 Internetgebruik

Bibliotheken bieden internetgebruik aan via het bedrijfsnetwerk. Het is technisch mogelijk om het internetgebruik op een zeer gedetailleerd niveau te registreren via allerhande loggings. Het bijhouden van gegevens over het gebruik van het computersysteem en zijn programma's heeft in beginsel betrekking op zowel het in- als uitgaand internetverkeer. Behalve het loggen van verkeersgegevens is registratie mogelijk door het loggen van adressen van websites of webpagina's.

De logging dient beperkt te blijven tot die gegevens die noodzakelijk zijn voor de realisering van vooraf bepaalde doelstellingen, zoals onderhoud en beheer, systeem- en netwerkbeveiliging, capaciteitsbeheersing en algemene managementinformatie. Met het vastleggen van url's op gebruikersniveau moet in de bibliotheek zeer terughoudend worden omgegaan.

Het is doorgaans niet nodig om de loggings lang te bewaren. Het Vrijstellingsbesluit gaat als standaard bewaartermijn uit van maximaal 6 maanden. Als er afgeweken wordt van de voorwaarden uit het Vrijstellingsbesluit dient deze gegevensverwerking te worden gemeld bij het CBP.

4.3 Cameratoezicht

Het ophangen van digitale camera's in de bibliotheek met het oogmerk om eigendommen, gebruikers en medewerkers beter te kunnen beveiligen is op grond van de Wbp toegestaan, mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan.

In de eerste plaats moet duidelijk kenbaar worden gemaakt aan gebruikers en medewerkers dat er in de bibliotheek cameratoezicht aanwezig is. Dit kan door te werken met duidelijk zichtbare camera's en het ophangen van een bordje. Als dit niet gebeurt, is de bibliotheek strafbaar. Het CBP kan dan een boete opleggen. In de tweede plaats mag zo weinig mogelijk inbreuk worden gemaakt op de persoonlijke levenssfeer van gebruikers. Dat betekent dat niet meer gegevens mogen worden vastgelegd dan strikt noodzakelijk is.

Digitaal cameratoezicht dat ingezet wordt voor de beveiliging van personen, gebouwen, terreinen, zaken en productieprocessen is vrijgesteld van de meldingsplicht op grond van artikel 38 uit het Vrijstellingsbesluit, mits de in dit artikel genoemde voorwaarden in acht worden genomen. Voorwaarde is dat er gewerkt wordt met duidelijk zichtbare camera's en dat er voldaan wordt aan de andere eisen die in dit artikel worden genoemd. Kort samengevat mogen er geen andere persoonsgegevens verwerkt worden dan video-opnamen van in en rond de bibliotheek en de zich daar bevindende personen en zaken, waarover de zorg van de bibliotheek zich uitstrekt, en dat er geen andere gegevens worden verwerkt dan gegevens met betrekking tot het tijdstip, de datum en de plaats waarop de video-opnamen zijn gemaakt. Beelden mogen in de regel niet langer worden bewaard dan 24 uur. Een uitzondering hiervoor geldt voor beelden waarop incidenten zijn vastgelegd. In geval van incidenten mogen de beelden worden verstrekt aan de politie.

Artikel 38. Vrijstellingsbesluit

- 1 Artikel 27 van de wet is niet van toepassing op verwerkingen met het oog op de beveiliging van personen, gebouwen, terreinen, zaken en productieprocessen, die zijn toevertrouwd aan de zorg van de verantwoordelijke, door middel van het gebruik van duidelijk zichtbare videocamera's, voor zover deze verwerkingen voldoen aan de in dit artikel vermelde eisen.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing op verwerkingen met het oog op de handhaving van de openbare orde.
- 3 De verwerking geschiedt slechts voor:
  - a de bescherming van de veiligheid en gezondheid van een of meer natuurlijke personen;
  - b de beveiliging van de toegang tot gebouwen en terreinen;
  - c de bewaking van zaken die zich in gebouwen of op terreinen bevinden;
  - d de controle op een productieproces;
  - e het vastleggen van incidenten.
- 4 Geen andere persoonsgegevens worden verwerkt dan:
  - a video-opnamen van de gebouwen en terreinen en zich daarop bevindende personen en zaken, waarover de zorg van de verantwoordelijke zich uitstrekt;
  - b gegevens met betrekking tot het tijdstip, de datum en de plaats waarop de video-opnamen zijn gemaakt.

→

5	De persoonsgegevens worden slechts verstrekt aan: - a degenen, waaronder begrepen derden, die belast zijn met of leiding geven aan de in het derde lid bedoelde activiteiten of die daarbij noodzakelijk zijn betrokken; - b ambtenaren van de politie in geval van incidenten, ingevolge artikel 8, onder e, van de wet; - c anderen, in de gevallen bedoeld in artikel 8, onder a, c en d, of artikel 9, derde lid, van de wet.
6	De persoonsgegevens worden verwijderd uiterlijk 24 uren nadat de opnamen zijn gemaakt, dan wel na afhandeling van de geconstateerde incidenten.

4.4 Zwarte lijst

Het is denkbaar dat een bibliotheek een waarschuwingslijst of zwarte lijst wil bijhouden van personen die zich schuldig maken aan bijvoorbeeld wangedrag. Als er sprake is van zeer ernstig bedreiging van medewerkers en andere gebruikers zal de bibliotheek deze personen vaak voor kortere of langere tijd uitsluiten van de toegang tot de bibliotheek of het gebruik van bepaalde diensten. Een zwarte lijst kan dan noodzakelijk zijn om te kunnen beoordelen of en onder welke voorwaarden aan personen op deze lijst diensten zullen worden verleend.

Op zwarte lijsten is de Wbp van toepassing. Het gaat namelijk veelal om de geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens. Als een bibliotheek een zwarte lijst in de praktijk wil inzetten is het van belang om goede waarborgen in te bouwen om het systeem zo zorgvuldig mogelijk te laten functioneren. Zonder deze waarborgen is een zwarte lijst verboden en kan het CBP een bestuurlijke boete of bestuursdwang opleggen.

Degene die een zwarte lijst wil aanleggen, moet het belang van een dergelijke lijst voldoende kunnen motiveren. Hierbij moet worden aangetoond dat het bedrijfsbelang zwaarder weegt dan de privacy van de betrokkenen. Er moet tevens worden aangetoond dat het doel, bijvoorbeeld voorkoming van ordeverstoring, niet op een andere wijze kan worden bereikt. Er moet voor worden gezorgd dat de zwarte lijst zo zorgvuldig mogelijk wordt ingericht en gebruikt en dat de rechten van de betrokkenen zoveel mogelijk worden beschermd. Voor plaatsing op een zwarte lijst moeten scherpe criteria worden toegepast, en aan de betrokkene moet worden meegedeeld dat hij op een zwarte lijst is gezet. De zwarte lijst moet vooraf worden gemeld bij het CBP. In bepaalde gevallen is een voorafgaand onderzoek nodig bijvoorbeeld als de informatie op de zwarte lijst wordt gedeeld met andere bibliotheken. Op de website van het CBP is een checklist geplaatst aan de hand waarvan kan worden getoetst of de zwarte lijst voldoet aan de normen van de Wbp.

4.5 Privacy aan de balie

Privacy aan de balie heeft betrekking op de ruimtelijke privacy bij het informatie- en advieswerk in de bibliotheek. De Wbp is hier niet op van toepassing. Niettemin moet de bibliotheek er voor zorg dragen dat de privacy van gebruikers ook in ruimtelijk en akoestisch opzicht wordt gerespecteerd.

Om te voorkomen dat andere gebruikers meeluisteren of meekijken aan een informatiebalie kunnen eenvoudige maatregelen worden getroffen, zoals de rode streep voor de balie waarachter wachtenden zich op moeten stellen, of de introductie van informatiedesks waardoor vragenstellers aan een 'eigen' balie te woord worden gestaan. Ook komt het soms voor dat gesprekken op verzoek van de gebruiker kunnen plaatsvinden in een speciale spreekkamer. Verder moeten medewerkers er op worden gewezen dat het niet de bedoeling is zo luidruchtig aan het inlichtingenbureau te praten dat dit door de hele bibliotheek te horen is. Medewerkers moeten zich er in het algemeen te allen tijde van bewust zijn dat er wellicht anderen mee kunnen luisteren en dat zij in iedere situatie de privacybescherming van gebruikers in acht moeten nemen.

5 Als de politie persoonsgegevens vordert

De Wbp schrijft voor dat men persoonsgegevens niet mag gebruiken voor andere doeleinden dan waarvoor ze verzameld worden en dat men deze gegevens niet mag afstaan aan derden. Daarop kan op grond van artikel 43 Wbp een uitzondering worden gemaakt in verband met de voorkoming, opsporing en vervolging van strafbare feiten. Om in de bibliotheek goed voorbereid te zijn op vaak plotselinge vragen van politie is het dienstig hiervoor een goede procedure vast te leggen. De 'Tien geboden' van de FOBID Juridische Commissie bieden hiervoor een goede handreiking (zie bijlage I).

5.1 Voorwaarden voor het verstrekken

Als de politie vraagt om bepaalde persoonsgegevens te verstrekken op grond van haar bevoegdheden in verband met de voorkoming, opsporing en vervolging van strafbare feiten vervallen een aantal eisen uit de Wbp. De bibliotheek is dan verplicht om mee te werken, mits aangegeven wordt op grond van welke wettelijke bevoegdheid gegevens gevorderd worden. In beginsel is zo'n vordering schriftelijk en vermeldt onder anderen zo nauwkeurig mogelijk de gegevens die worden gevorderd en het wetsartikel in het Wetboek van Strafvordering (Sv) waarop de vordering is gebaseerd. In geval van dringende noodzaak kan de vordering ook mondeling worden gegeven en wordt zij achteraf, binnen drie dagen, op schrift gesteld.

5.2 Wettelijke bevoegdheden vorderen gegevens

Politie en justitie zijn op grond van de volgende wetsartikelen bevoegd om gegevens van de bibliotheek te vorderen:

- art. 126nc en 126uc Sv: identificerende gegevens, zoals NAW-gegevens
- art. 126nd en 126ud Sv: andere dan identificerende gegevens, alle mogelijke gegevens die de bibliotheek registreert zoals uitleengegevens, loggevens internetgebruik, video's cameratoezicht, maar met uitzondering van gevoelige gegevens
- art. 126ne en 126ue Sv: toekomstige gegevens
- art. 126nf en 126uf Sv: gevoelige gegevens, d.w.z. gegevens die betrekking hebben op godsdienst, levensovertuiging, ras, politieke gezindheid, gezondheid, seksueel leven of lidmaatschap van een vakvereniging.

De bevoegdheden tot het vorderen van gegevens kan alleen worden toegepast in geval van verdenking van een misdrijf of van het beramen of plegen van misdrijven in georganiseerd verband die een ernstige inbreuk op de rechtsorde opleveren. Van de verstrekking van de gegevens wordt een proces verbaal opgemaakt opdat rechterlijke controle achteraf mogelijk is.

Al naar gelang de categorie gegevens ingrijpender is voor de privacy gelden zwaardere voorwaarden. Voor de meest ingrijpende bevoegdheden is een machtiging van de rechter commissaris nodig.

Bevoegd tot vorderen zijn:

- bij identificerende gegevens (art. 126nc en 126uc Sv): politieambtenaren
- andere dan identificerende gegevens (126nd en 126ud Sv): officier van justitie
- toekomstige gegevens (126ne en 126ue Sv): officier van justitie (en direct na verwerking in geval het onderzoek dit dringend vordert alleen na machtiging van de rechter-commissaris)
- gevoelige gegevens (126nf en 126uf Sv): officier van justitie na machtiging rechter- commissaris.

In het navolgende schema zijn de mogelijkheden tot het vorderen van gegevens samengevat:

	<i>Bevoegd</i>	<i>Mogelijke gegevens</i>
identificerende gegevens (art. 126nc en 126uc)	opsporingsambtenaar	<ul style="list-style-type: none"> - wie lid is/zijn - als de bibliotheek dat registreert: wie gebruik maakt van internettoegang, leestafel etc
andere dan identificerende gegevens (art. 126nd en 126ud)	officier van justitie	<ul style="list-style-type: none"> - welke boeken/video's/enz klant A heeft geleend - wie allemaal Lolita (boek of film) hebben geleend) - alle gegevens die in de computers voor internettoegang staan (bijv. in de cache, logbestand of prullenbak - videobanden van cameratoezicht - administratie en boekhouding - aantekeningen van baliemedewerkers <p>niet: vragen aan bibliotheek om gegevens te bewerken/datadelven, maar justitie kan wel alle lenersgegevens opvragen om zelf te datadelven</p>
toekomstige gegevens (art. 126ne en 126ue)	officier van justitie (indien direct na verwerking: officier van justitie na machtiging rechter-commissaris)	<ul style="list-style-type: none"> - alle gegevens vast te leggen van klant A - vast te leggen wie allemaal Lolita leent - vast te leggen wie in de catalogus zoekt op 'Hirsi Ali' en 'explosieven' (als de bibliotheek zoektermen registreert) - de camerabeelden te bewaren als klant A inlogt op een internetcomputer (als de klant zich met identificeren bij de bibliotheek) - zodra iemand 'Mein Kampf' zoekt in de catalogus, de gegevens hiervan direct door te geleiden naar justitie
gevoelige gegevens (art. 126nf en 126uf)	officier van justitie na machtiging rechter-commissaris	<ul style="list-style-type: none"> - wie boeken/video's/enz. over islam heeft geleend - wie boeken over pedofilie heeft geleend - wie in de digitale catalogus gezocht heeft naar boeken over soefisme of moskeeën (als de bibliotheek zoekacties logt)

Bron: Paul Wiemans, Bescherming privacy op de tocht, InformatieProfessional, 2006, nr. 4, p. 14-19.

Uit bovenstaand schema blijkt dat er, afhankelijk van de vraagstelling, een afbakeningsprobleem kan ontstaan ten aanzien van de categorie 'gevoelige gegevens' (godsdienst, levensovertuiging, ras, politieke gezindheid, gezondheid, seksueel leven, lidmaatschap vakvereniging). Vaak zal namelijk pas achteraf blijken dat dit soort gevoelige gegevens in het geding kunnen zijn, waarvoor dan een machtiging van de rechter commissaris nodig was geweest. Dit vraagt van de bibliotheek een kritische houding. In geval van vragen naar uitleen- of loggegevens kan de bibliotheek zelf vooraf vaststellen dat bijzondere gegevens in het geding zijn en daardoor een machtiging van de rechter-commissaris eisen.

De genoemde bevoegdheden van justitie in verband met het vorderen van gegevens hebben alleen betrekking op die gegevens die de bibliotheek normaliter zelf registreert. Men kan dus niet verplicht worden om de gegevens nader te bewerken, analyseren etc.

De wet bepaalt dat over de vordering geheimhouding in acht moet worden genomen waardoor de gebruiker niet mag worden geïnformeerd over de gegevens die zijn gevorderd (art. 126bb lid 5 Sv).

5.3 Inbeslagneming en doorzoeking

Op grond van de artikelen 96a en 105 Sv kan de politie ook een bevel geven tot uitlevering van voorwerpen waaruit persoonsgegevens zijn af te leiden, zoals een computer of tapes met databestanden. Justitie is bovendien op grond van artikel 125i Sv op dezelfde voet bevoegd tot een doorzoeking ter vastlegging van gegevens. Belangrijk bij deze bevoegdheden is dat deze op grond van het proportionaliteits- en subsidiariteitsbeginsel pas behoren te worden toegepast als de lichtere bevoegdheden tot het vorderen van gegevens in het kader van het strafrechtelijk onderzoek niet meer effectief zijn.

5.4 Vrijwillige verstrekking

Van groot belang is dat de bibliotheek door de recente uitbreiding van de bevoegdheden tot het vorderen van gegevens niet (meer) vrijwillig gegevens mag verstrekken indien politie en officier van justitie niet expliciet aangeven op grond van welke wettelijke bevoegdheid dit wordt gevorderd. Dus niet meewerken als er geen wettelijke plicht bestaat. Als er namelijk persoonsgegevens worden verstrekt zonder dat de bibliotheek daartoe verplicht is kan zij door de betrokken gebruiker aansprakelijk worden gesteld. Vraag daarom altijd eerst om informatie/onderbouwing/bedenktijd om het verzoek van de politie intern te overwegen. En win zo nodig advies in bij het secretariaat van de FOBID Juridische Commissie en/of bij de medewerker juridische zaken van de Vereniging van Openbare Bibliotheken.

Bijlage I

TIEN GEBODEN

Aanwijzingen voor bibliothecarissen bij de omgang met Justitie inzake verzoeken om gegevens te verstrekken over gebruikers van de bibliotheek (herziene versie juni 2007)

Een bibliotheek verwerkt in vertrouwen persoonsgegevens van haar gebruikers. Deze gegevens mag de bibliotheek op grond van de privacy-wetgeving niet afstaan aan derden. Sinds 1 januari 2006 is hierop een uitzondering van kracht voor vorderingen van politie en justitie. Op grond van de Wet Bevoegdheden Vorderen Gegevens hebben politie en justitie tegenwoordig ruime en ingrijpende bevoegdheden die onder andere bibliotheken verplichten om privacygevoelige gegevens over gebruikers te verstrekken. Het kan gaan om simpele zogenaamde identificerende gegevens (NAW-gegevens), maar ook om gegevens over het gebruik van de bibliotheek, d.w.z. de geleende boeken en geraadpleegde databases. De wet maakt onderscheid tussen verschillende aanleidingen om gegevens te vragen en ook tussen verschillende soorten gegevens. Afhankelijk van het een en het ander zijn er verschillende autoriteiten betrokken bij het vorderen van de gegevens en mogen opsporingsinstanties ook verschillende soorten gegevens vorderen.

FOBID, de Federatie van Organisaties in het Bibliotheek- Informatie- en Documentatiewezen, heeft in 2006 een uitvoerige handreiking *Bibliotheek en privacy* opgesteld over de wijze waarop bibliotheken hun gebruikers een zo groot mogelijke privacybescherming kunnen bieden als binnen de grenzen van het recht mogelijk is; zie www.fobid.nl. De handreiking bevat ook aanwijzingen hoe bibliotheken het beste kunnen omgaan met vorderingen van justitiële instanties om gegevens over gebruikers te verstrekken. Deze aanwijzingen zijn opgesteld door de FOBID Juridische Commissie in de vorm van 'Tien Geboden'. Deze zijn het eerst uitgebracht oktober 2005 en geactualiseerd in juni 2007.

- 1 Geef alle medewerkers van de bibliotheek de instructie om niet op eigen houtje gegevens te verstrekken aan politie en justitie ambtenaren en evenmin aan gebruikers over wie gegevens zijn gevorderd;
- 2 Wijs iemand aan die namens de bibliotheek bevoegd is tot afdoening van vragen van politie en justitie, bijvoorbeeld directie of een privacycoördinator;
- 3 Geef medewerkers de instructie om in voorkomende gevallen te laten weten dat zij niet bevoegd zijn een dergelijke vraag te behandelen en zorg dat zij altijd doorverwijzen naar het hoogst mogelijk niveau (leidinggevende, privacycoördinator of directie);
- 4 Vraag altijd om een schriftelijke vordering waarin het wetsartikel is vermeld waarop de vordering is gebaseerd en zo concreet mogelijk de gegevens die worden gevorderd; vraag zonodig ook naar de identificatie van degene die de gegevens vraagt;
- 5 Meld iedere vordering geanonimiseerd aan het bestuur van de bibliotheek of van de instelling waar de bibliotheek deel van uitmaakt.
- 6 Meld iedere vordering daarnaast ook geanonimiseerd aan de secretaris van de Juridische Commissie van FOBID, Gerard van Westrienen, Stichting Surf, Utrecht: vanwestrienen@surf.nl;
- 7 Vraag over iedere vordering die meer betreft dan identificerende (NAW) gegevens juridisch advies van een huisjurist of van de FOBID Juridische Commissie;
- 8 Verstrek nooit meer gegevens dan gevorderd worden.
- 9 Vraag zonodig toestemming aan de justitiële autoriteiten om de gebruiker te informeren dat zijn/haar gegevens zijn opgevraagd in het kader van een strafrechtelijk onderzoek en zorg dat de in- en externe communicatie over de vordering met de nodige waarborgen wordt omgeven met het oog op de privacy van de betrokken gebruiker(s);
- 10 Ga na welke gegevens over gebruikers momenteel in het kader van de bedrijfsvoering van de bibliotheek worden bewaard en hoe lang. Beperk het bewaren van gegevens tot hetgeen echt nodig is voor de bedrijfsvoering en voor de dienstverlening. Zorg hierbij dat dit geschiedt in overeenstemming met de Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP).

FOBID Juridische Commissie,
juni 2007

Bijlage II

BEVOEGDHEDEN VORDEREN GEGEVENS WETBOEK VAN STRAFVORDERING

Artikel 126nc

- 1 In geval van verdenking van een misdrijf kan de opsporingsambtenaar in het belang van het onderzoek van degene die daarvoor redelijkerwijs in aanmerking komt en die anders dan ten behoeve van persoonlijk gebruik gegevens verwerkt, vorderen bepaalde opgeslagen of vastgelegde identificerende gegevens van een persoon te verstrekken.
- 2 Onder identificerende gegevens wordt verstaan:
  - a naam, adres, woonplaats en postadres;
  - b geboortedatum en geslacht;
  - c administratieve kenmerken;
  - d in geval van een rechtspersoon, in plaats van de gegevens, bedoeld onder a en b: naam, adres, postadres, rechtsvorm en vestigingsplaats.
- 3 Een vordering als bedoeld in het eerste lid kan niet worden gericht tot de verdachte. Artikel 96a, derde lid, is van overeenkomstige toepassing. De vordering kan geen betrekking hebben op persoonsgegevens betreffende iemands godsdienst of levensovertuiging, ras, politieke gezindheid, gezondheid, seksuele leven of lidmaatschap van een vakvereniging.
- 4 Een vordering als bedoeld in het eerste lid is schriftelijk en vermeldt:
  - a een aanduiding van de persoon op wiens identificerende gegevens de vordering betrekking heeft;
  - b de identificerende gegevens die worden gevorderd;
  - c de termijn waarbinnen en de wijze waarop de gegevens dienen te worden verstrekt;
  - d de titel van de vordering.
- 5 Bij dringende noodzaak kan een vordering als bedoeld het eerste lid mondeling worden gegeven. De opsporingsambtenaar stelt de vordering in dat geval achteraf op schrift en verstrekt deze binnen drie dagen nadat de vordering is gedaan aan degene tot wie de vordering is gericht.
  - a de gegevens, bedoeld in het vierde lid;
  - b de verstrekte gegevens;
  - c het misdrijf en indien bekend de naam of anders een zo nauwkeurig mogelijke aanduiding van de verdachte;
  - d de feiten of omstandigheden waaruit blijkt dat de voorwaarden, bedoeld in het eerste lid, zijn vervuld.
- 6 Van de verstrekking van identificerende gegevens maakt de opsporingsambtenaar proces-verbaal op, waarin hij vermeldt:
  - a de gegevens, bedoeld in het vierde lid;
  - b de verstrekte gegevens;
  - c het misdrijf en indien bekend de naam of anders een zo nauwkeurig mogelijke aanduiding van de verdachte;
  - d de feiten of omstandigheden waaruit blijkt dat de voorwaarden, bedoeld in het eerste lid, zijn vervuld.
- 7 Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld met betrekking tot de opsporingsambtenaar die de gegevens vordert en de wijze waarop de gegevens worden gevorderd en verstrekt.

Artikel 126nd

- 1 In geval van verdenking van een misdrijf als omschreven in artikel 67, eerste lid, kan de officier van justitie in het belang van het onderzoek van degene van wie redelijkerwijs kan worden vermoed dat hij toegang heeft tot bepaalde opgeslagen of vastgelegde gegevens, vorderen deze gegevens te verstrekken.
- 2 Een vordering als bedoeld in het eerste lid kan niet worden gericht tot de verdachte. Artikel 96a, derde lid, is van overeenkomstige toepassing. De vordering kan niet betrekking hebben op persoonsgegevens betreffende iemands godsdienst of levensovertuiging, ras, politieke gezindheid, gezondheid, seksuele leven of lidmaatschap van een vakvereniging.

→

- 3 Een vordering als bedoeld in het eerste lid is schriftelijk en vermeldt:
  - a indien bekend, de naam of anders een zo nauwkeurig mogelijke aanduiding van de persoon of de personen over wie gegevens worden gevorderd;
  - b een zo nauwkeurig mogelijke aanduiding van de gegevens die worden gevorderd en de termijn waarbinnen, alsmede de wijze waarop deze dienen te worden verstrekt;
  - c de titel van de vordering.
- 4 Bij dringende noodzaak kan de vordering mondeling worden gegeven. De officier van justitie stelt de vordering in dat geval achteraf op schrift en verstrekt deze binnen drie dagen nadat de vordering is gedaan aan degene tot wie de vordering is gericht.
- 5 De officier van justitie doet van de verstrekking van gegevens proces-verbaal opmaken, waarin worden vermeld:
  - a de gegevens, bedoeld in het derde lid;
  - b de verstrekte gegevens;
  - c het misdrijf en indien bekend de naam of anders een zo nauwkeurig mogelijke aanduiding van de verdachte;
  - d de feiten of omstandigheden waaruit blijkt dat de voorwaarden, bedoeld in het eerste lid, zijn vervuld;
  - e de reden waarom de gegevens in het belang van het onderzoek worden gevorderd.
- 6 In geval van verdenking van een ander strafbaar feit dan bedoeld in het eerste lid, kan de officier van justitie in het belang van het onderzoek een vordering als bedoeld in dat lid doen met voorafgaande schriftelijke machtiging van de rechter-commissaris. De rechter-commissaris verleent de machtiging op vordering van de officier van justitie. Het tweede tot en met vijfde lid zijn van overeenkomstige toepassing.
- 7 Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld met betrekking tot de wijze waarop de gegevens worden gevorderd en verstrekt.

Artikel 126ne

- 1 De officier van justitie kan in het belang van het onderzoek bepalen dat een vordering als bedoeld in artikel 126nd, eerste lid, van degene die anders dan ten behoeve van persoonlijk gebruik gegevens verwerkt, betrekking kan hebben op gegevens die eerst na het tijdstip van de vordering worden verwerkt. De periode waarover de vordering zich uitstrekt is maximaal vier weken en kan telkens met maximaal vier weken worden verlengd. De officier van justitie vermeldt deze periode in de vordering. Artikel 126nd, tweede tot en met vijfde en zevende lid, is van overeenkomstige toepassing.
- 2 In een geval als bedoeld in het eerste lid bepaalt de officier van justitie dat de uitvoering van de vordering wordt beëindigd zodra niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden, bedoeld in artikel 126nd, eerste lid. Van een wijziging, aanvulling, verlenging of beëindiging van de vordering doet de officier van justitie proces-verbaal opmaken.
- 3 Indien het belang van het onderzoek dit dringend vordert, kan de officier van justitie in een geval als bedoeld in het eerste lid in de vordering bepalen dat degene tot wie de vordering is gericht de gegevens direct na de verwerking verstrekt, dan wel telkens binnen een bepaalde periode na de verwerking verstrekt. De officier van justitie heeft hiervoor een voorafgaande schriftelijke machtiging, op zijn vordering te verlenen door de rechter-commissaris.

Artikel 126nf

- 1 In geval van verdenking van een misdrijf als omschreven in artikel 67, eerste lid, dat gezien zijn aard of de samenhang met andere door de verdachte begane misdrijven een ernstige inbreuk op de rechtsorde oplevert, kan de officier van justitie, indien het belang van het onderzoek dit dringend vordert, van degene van wie redelijkerwijs kan worden vermoed dat hij toegang heeft tot gegevens als bedoeld in artikel 126nd, tweede lid, derde volzin, deze gegevens vorderen.
- 2 Een vordering als bedoeld in het eerste lid kan niet worden gericht tot de verdachte. Artikel 96a, derde lid, is van overeenkomstige toepassing.
- 3 Een vordering als bedoeld in het eerste lid kan slechts worden gedaan na voorafgaande schriftelijke machtiging, op vordering van de officier van justitie te verlenen door de rechter-commissaris.
- 4 Artikel 126nd, derde tot en met vijfde en zevende lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 126uc

- 1 In een geval als bedoeld in artikel 126o, eerste lid, kan de opsporingsambtenaar in het belang van het onderzoek van degene die daarvoor redelijkerwijs in aanmerking komt en die anders dan ten behoeve

van persoonlijk gebruik gegevens verwerkt, vorderen bepaalde opgeslagen of vastgelegde identificerende gegevens van een persoon te verstrekken.

- 2 Artikel 126nc, tweede tot en met vijfde en zevende lid, is van overeenkomstige toepassing.
- 3 Van de verstrekking van identificerende gegevens maakt de opsporingsambtenaar proces-verbaal op, waarin hij vermeldt:
  - a de gegevens, bedoeld in artikel 126nc, vierde lid;
  - b de verstrekte gegevens;
  - c een omschrijving van het georganiseerd verband;
  - d de feiten of omstandigheden waaruit blijkt dat de voorwaarden, bedoeld in het eerste lid, zijn vervuld.

Artikel 126ud

- 1 In een geval als bedoeld in artikel 126o, eerste lid, kan de officier van justitie in het belang van het onderzoek van degene van wie redelijkerwijs kan worden vermoed dat hij toegang heeft tot bepaalde opgeslagen of vastgelegde gegevens, vorderen deze gegevens te verstrekken.
- 2 Artikel 126nd, tweede tot en met vierde en zevende lid, is van overeenkomstige toepassing.
- 3 De officier van justitie doet van de verstrekking van gegevens proces-verbaal opmaken, waarin worden vermeld:
  - a de gegevens, bedoeld in artikel 126nd, derde lid;
  - b de verstrekte gegevens;
  - c een omschrijving van het georganiseerd verband;
  - d de feiten of omstandigheden waaruit blijkt dat de voorwaarden, bedoeld in het eerste lid, zijn vervuld;
  - e de reden waarom de gegevens in het belang van het onderzoek worden gevorderd.

Artikel 126ue

- 1 In een geval als bedoeld in artikel 126o, eerste lid, kan de officier van justitie in het belang van het onderzoek bepalen dat een vordering als bedoeld in artikel 126ud, eerste lid, betrekking kan hebben op gegevens die eerst na het tijdstip van de vordering worden verwerkt. De periode waarover de vordering zich uitstrekt is maximaal vier weken. De officier van justitie vermeldt deze periode in de vordering. De artikelen 126nd, tweede tot en met vierde lid, en 126ud, derde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.
- 2 In een geval als bedoeld in het eerste lid bepaalt de officier van justitie dat de uitvoering van de vordering wordt beëindigd zodra niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden, bedoeld in artikel 126ud, eerste lid. Van een wijziging, aanvulling, verlenging of beëindiging van de vordering doet de officier van justitie proces-verbaal opmaken.
- 3 Indien het belang van het onderzoek dit dringend vordert, kan de officier van justitie in een geval als bedoeld in het eerste lid in de vordering bepalen dat degene tot wie de vordering is gericht de gegevens direct na de verwerking verstrekt, dan wel telkens binnen een bepaalde periode na de verwerking verstrekt. De officier van justitie heeft hiervoor een voorafgaande schriftelijke machtiging, op zijn vordering te verlenen door de rechter-commissaris.

Artikel 126uf

- 1 In een geval als bedoeld in artikel 126o, eerste lid, kan de officier van justitie indien het belang van het onderzoek dit dringend vordert, van degene van wie redelijkerwijs kan worden vermoed dat hij toegang heeft tot gegevens als bedoeld in artikel 126nd, tweede lid, derde volzin, deze gegevens vorderen.
- 2 De artikelen 126nf, tweede en derde lid, en 126nd, derde, vierde en zevende lid, zijn van overeenkomstige toepassing.
- 3 De officier van justitie doet van de verstrekking van gegevens proces-verbaal opmaken, waarin worden vermeld:
  - a de gegevens, bedoeld in artikel 126nd, derde lid;
  - b de verstrekte gegevens;
  - c een omschrijving van het georganiseerd verband;
  - d de feiten of omstandigheden waaruit blijkt dat de voorwaarden, bedoeld in het eerste lid, zijn vervuld;
  - e de reden waarom de gegevens in het belang van het onderzoek worden gevorderd.